

การจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด
อำเภอโพธิ์สุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ
COMMUNITY BUSINESS ACCOUNTING FOR WEAVING HOUSEWIVES
GROUP OF DOD SUB-DISTRICT PHOSRISUWAN DISTRICT
IN SISAKEIT PROVINCE

¹ปิยฉัตร ทองแพง และ ²ศิริพร อำนวย
¹Piyachat Thongpaeng and ²Siriporn Amnuay

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, ประเทศไทย
²วิทยาลัยสารพัดช่างศรีสะเกษ, ประเทศไทย
¹Sisaket Rajabhat University, Thailand
²Sisaket Polytechnic college, Thailand

¹rachbunoi@gmail.com

Received: September 15, 2023; **Revised:** November 20, 2023; **Accepted:** December 1, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า 2) ศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน และ 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า วิจัยดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย กลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอโพธิ์สุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 50 คน ซึ่งใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบทดสอบ และการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจุบันการจัดทำบัญชีของกลุ่มชุมชนแม่บ้านทอผ้าเป็นการจดบันทึกความจำ และจัดทำบัญชีอย่างง่าย โดยมีตัวแทนสมาชิกที่ได้รับการให้ความไว้วางใจกันภายในกลุ่มจะเป็นผู้ดูแลเงินสตรับและเงินสดจ่าย 2) การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน ต้องใช้ระยะเวลาเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำบัญชี ซึ่งจะทำให้ทางกลุ่มแม่บ้านทอผ้านั้นเห็นถึงประโยชน์จากการทำบัญชี พบว่ามีคะแนนหลังการอบรมการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมฯ โดยผู้เข้าร่วมอบรมนั้นเกิดความรู้ความ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

² อาจารย์สอน, สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่างศรีสะเกษ

เข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยก่อนอบรม 17.63 คะแนน มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 ซึ่งภายหลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 30.00 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82 3) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอฟิธีศรีสุพรรณ จังหวัดศรีสะเกษ ไม่มีการจดบันทึกสินค้าคงคลัง เอกสารสูญหาย สมาชิกกลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี แนวทางในการจัดทำบัญชีประกอบด้วย 1) การให้องค์ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีและการจัดเก็บเอกสารข้อมูลทางการเงิน 2) การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบทางการบัญชีการเงิน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การจัดทำบัญชี; การบัญชีเพื่อชุมชน; การบัญชีธุรกิจชุมชน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the accounting of community businesses for weaving housewives, 2) to study the knowledge and understanding of community business accounting, and 3) to study the problems and obstacles in the preparation of community business accounting for weaving housewives. The method of conducting research is qualitative research. Data was collected from in-depth interviews and non-participatory observations. Sisaket Province, 50 people, which used a random method of drilling method of drilling. Research instruments are questionnaires, tests, and inductive data analysis. The results of the research were as follows: 1) At present, the accounting of the weaving housewives community group is a simple record of memorandum and bookkeeping, with a trusted representative of the group who will take care of cash receipts and cash payments. 2) Providing knowledge and understanding about community business accounting It takes time to create a positive attitude towards bookkeeping, which will make the weaving housewives see the benefits of bookkeeping. It was found that the score after the Community Business Accounting Training was higher than before the training, with the participants having knowledge and understanding and being able to put it into practice, which had an average score of 17.63 before the training. The score had a standard deviation of 0.61, which after training the average score increased by 30.00 points. Standard deviation 0.82 3) Problems and obstacles in the preparation of community business accounting for weaving housewives Dod Subdistrict, Pho Si Suwan District Sisaket Province No inventory records were made, documents were lost. Group members lack knowledge and understanding of accounting. Guidelines for accounting consist of 1) providing knowledge on accounting system and storage of financial information documents; 2) To appoint a person responsible for financial accounting to continuously collect data and prepare accounts.

Keywords: accounting; community accounting; community business accounting

บทนำ

การยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน สนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในภาวะวิกฤตทุกรูปแบบ อาทิ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจ ชนากลางและขนาดย่อม กลุ่มเกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมการถือหุ้นโดยสมาชิกในชุมชน สร้างความเข้มแข็งสถาบันการเงินในระดับชุมชน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนของผู้ประกอบการและธุรกิจชุมชนที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มเพื่อสร้างงานในชุมชนและโอกาสในการเข้าถึงงานอย่างเท่าเทียม ส่งเสริมการจัดการกลไกตลาดของท้องถิ่นเพื่อสร้างสมดุลระหว่างการผลิต และการบริโภคในพื้นที่ รวมทั้งสร้างรายได้จากตลาดภายนอก โดยส่งเสริมนวัตกรรมจัดการห่วงโซ่อุปทาน ในระดับพื้นที่เพื่อลดความสูญเสียจากการผลิตมากเกินไป ความต้องการลดต้นทุนและระยะเวลาในการขนส่งสินค้า ระหว่างพื้นที่และภูมิภาค รวมทั้งรักษาคุณภาพของผลผลิต สนับสนุนการสร้างงานและจ้างงานคนในท้องถิ่น ตลอดห่วงโซ่ สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการกระจายสินค้าและบริการให้หมุนเวียน ในพื้นที่และเมือง ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกลุ่มเกษตรกร กระตุ้นการบริโภค ให้สอดคล้องและสมดุลกับการผลิตในท้องถิ่น ตามแนวทางการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน ดังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

ธุรกิจชุมชนจึงเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนโดยนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ธุรกิจชุมชนที่ตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานและวงจรชีวิตของชุมชนจะทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจชุมชน ระบบที่พึ่งพาตนเองได้ ชุมชนมีรายรับมากกว่ารายจ่าย แต่ที่ผ่านมามีปัญหาของธุรกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ คือ ภาครัฐให้การสนับสนุนไม่ตรงความต้องการของชุมชน เนื่องจากขาดความต่อเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ ตลอดจนขาดบุคลากรเฉพาะทางที่จะเสริมความรู้ต่อยอดให้ชุมชน และขาดการติดตามประเมินผล ดังนั้นการจัดทำบัญชีของธุรกิจชุมชนเจ้าของเป็นผู้จัดทำบัญชีด้วยตนเอง จัดทำบัญชีด้วยมือและใช้เพียงสมุดเงินสด ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำบัญชี ไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยี จึงทำให้ขาดประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีและเทคโนโลยี เนื่องจากการจัดทำบัญชีต้องทำเป็นระบบ เป็นขั้นตอน มีกระบวนการที่ชัดเจน โดยการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนนั้นมีปัญหาสาเหตุเนื่องจากจัดทำบัญชีเองและจัดทำบัญชีไม่ได้จบสาขาวิชาการบัญชี จึงขาดความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีและด้านการวางระบบบัญชี (สุภาพร เฟ่งพิศ, 2558)

การรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อดำเนินการทอดผ้าจากทรัพยากรในท้องถิ่น มีการบริหารจัดการให้เกิดเป็นกลุ่มธุรกิจชุมชน ซึ่งในด้านการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน พบว่ายังมีปัญหาในการรวบรวมข้อมูลและจัดบันทึกที่ยังไม่เป็นระบบ และไม่เข้าใจวิธีการและรูปแบบในการจัดทำบัญชี จึงไม่สามารถสะท้อนถึงต้นทุนและกำไรที่ชัดเจน เนื่องจากขาดความครบถ้วนในการรวบรวมเอกสารหลักฐานและการคำนวณต้นทุนของผลิตภัณฑ์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ข้อมูลในการจัดทำบัญชี

ธุรกิจชุมชนเพื่อแสดงให้เห็นถึงการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องและเป็นไปตามหลักการบัญชีทั่วไปที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนสมาชิกกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำบัญชีและเห็นถึงประโยชน์ในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน นอกจากนี้สมาชิกกลุ่มแม่บ้านทอผ้าสามารถจัดทำข้อมูลและบันทึกบัญชีได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ประโยชน์ทางการเงิน และการวางแผน การตัดสินใจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้เพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานของชุมชนให้มีความเข้มแข็งเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า
2. ศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน และ
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษา ค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ บทความวิจัยต่างๆ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ซึ่งได้ศึกษาในลักษณะเฉพาะกรณี (Case Study) กลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้นำและสมาชิกกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 50 คน เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่เข้าใจในบริบทของการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ซึ่งการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 50 คนเนื่องจากเป็นคณะกรรมการของกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด ที่ได้รับคัดเลือกจากสมาชิกกลุ่ม มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) แบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-probability Selection Sampling) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเอกสารและวิเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบัญชีธุรกิจชุมชน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิเคราะห์เอกสาร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีธุรกิจชุมชน

3.2 แบบสังเกต ประกอบด้วย (1) ด้านการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด และ (2) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน

3.3 แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกในการศึกษาการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ (1) ศึกษาการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า (2) ศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน (3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน และปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้าที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์การจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษที่เหมาะสม โดยแบ่งออกเป็นช่วงเริ่มต้นมีข้อมูลระหว่างการสัมภาษณ์ ช่วงระหว่างการเก็บข้อมูล และช่วงหลังการเก็บข้อมูล การตีความผลการวิจัยนั้นให้ความสำคัญกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ข้อสรุปที่เกิดขึ้นอยู่บนฐานของทฤษฎี และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีการตรวจสอบภายใน คำอธิบายหรือข้อสรุปจากผู้นำและสมาชิกกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด และทำการตรวจสอบภายนอกด้วยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยประยุกต์ใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เก็บรวบรวมข้อมูลหลากหลายวิธี

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม โดยเทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์และการวิเคราะห์เอกสาร นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังลำดับต่อไปนี้

1. ศึกษาการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า แสดงดังตารางที่ 1-3 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด

ที่	ประเด็นปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	ด้านความรู้ ความสามารถ	3.90	0.30	มาก
2.	ด้านวิธีการและเอกสารทางการบัญชี	4.04	0.20	มาก
3.	ด้านการส่งเสริมและการให้ความร่วมมือ	4.02	0.38	มาก
	รวม	3.99	0.29	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านวิธีการและเอกสารทางการบัญชี ($\bar{X} =$

4.04, S.D.=0.20) ด้านการส่งเสริมและการให้ความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.02$, S.D.=0.38) และด้านความรู้ ความสามารถ ($\bar{X} = 3.90$, S.D.=0.30)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นต่อระดับของปัญหาและอุปสรรคด้านเอกสารการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนต่อปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด

ที่	ประเด็นปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	วิธีการและขั้นตอนในการจัดทำบัญชีมีความยุ่งยาก	4.04	0.20	มาก
2.	รูปแบบและแบบฟอร์มในการจัดทำบัญชี	4.06	0.37	มาก
3.	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี	4.04	0.40	มาก
	รวม	4.05	0.32	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ มีปัญหาและอุปสรรคในด้านเอกสารการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D.=0.32) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับ ดังนี้ รูปแบบและแบบฟอร์มในการจัดทำบัญชี ($\bar{X} = 4.06$, S.D.=0.37) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.32) และวิธีการและขั้นตอนในการจัดทำบัญชีมีความยุ่งยาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.20)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นต่อระดับการส่งเสริมและการให้ความร่วมมือในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

ที่	ประเด็นปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	สมาชิกกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนอย่างถูกต้อง	4.04	0.45	มาก
2.	สมาชิกกลุ่มสามารถจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.12	0.33	มาก
3.	สมาชิกกลุ่มเคยได้รับการอบรมด้านการบัญชี	4.04	0.40	มาก
	รวม	4.07	0.39	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ ความคิดเห็นต่อระดับการส่งเสริมและการให้ความร่วมมือในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D.=0.39) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับ ดังนี้ สมาชิกกลุ่มสามารถจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.12$, S.D.=0.33) สมาชิกกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนอย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.45) และสมาชิกกลุ่มเคยได้รับการอบรมด้านการบัญชี ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.39)

2. ศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน แสดงดังตารางที่ 4-5 ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภโพนศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

ที่	ประเด็นปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	สมาชิกกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนอย่างถูกต้อง	3.96	0.40	มาก
2.	สมาชิกกลุ่มสามารถจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.08	0.27	มาก
3.	สมาชิกกลุ่มเคยได้รับการอบรมด้านการบัญชี	4.02	0.38	มาก
	รวม	4.02	0.35	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภโพนศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ ความคิดเห็นต่อระดับความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D.=0.35) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับ ดังนี้ สมาชิกกลุ่มไม่เห็นความสำคัญในการจัดทำบัญชี ($\bar{X} = 4.08$, S.D.=0.27) สมาชิกกลุ่มเห็นว่าการจัดทำบัญชีเป็นเรื่องเสียเวลา ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.38) และสมาชิกกลุ่มเคยได้รับการอบรมด้านการบัญชี ($\bar{X} = 3.96$, S.D.=0.40)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เข้าร่วมอบรมก่อนและหลังการอบรมการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภโพนศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

ประเด็น	N	$\bar{X}$	S.D.	t-test	P-value
1. ก่อนเข้าร่วมอบรมการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน	15	17.63	0.61	26.85*	0.00
2. หลังเข้าร่วมอบรมการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน	15	30.00	0.82		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ผู้เข้าร่วมอบรมก่อนเท่ากับ 17.63 คะแนน ($\bar{X} = 17.63$, S.D.= 0.61) คะแนนเฉลี่ยหลังอบรมเท่ากับ 30.00 คะแนน ($\bar{X} = 30.00$, S.D.= 0.82) คะแนนเฉลี่ยหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ดังนี้

ปัญหาในการจัดทำบัญชีของสินค้าคงเหลือมีการสูญหาย การบันทึกรายได้ ค่าใช้จ่ายไม่ครบถ้วน และยังไม่ถูกต้อง ไม่มีการเก็บรวบรวมเอกสารประกอบการลงบันทึกบัญชี ผู้จัดทำบัญชีขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำบัญชีธุรกิจชุมชน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอฟี้อสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ศึกษาการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า พบว่า การจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอฟี้อสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ มีเพียงการจดบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายอย่างง่าย ซึ่งสมาชิกกลุ่มแม่บ้านทอผ้าไม่ได้มีความรู้หรือไม่ได้ศึกษาทางวิชาการบัญชี ดังนั้นทำให้การจัดทำบัญชีเป็นเพียงลักษณะของการเตือนความจำมากกว่าการมุ่งหวังที่จะจัดทำบัญชีให้ถูกต้องตามหลักทางการบัญชี สอดคล้องกับ วัชรวิทย์ (2554) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครราชสีมาผลการวิจัยพบว่า ผู้จัดทำบัญชีเป็นกรรมการของกลุ่มซึ่งมีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ศึกษาในสาขาวิชาอื่นๆ ที่ไม่ใช่สาขาบัญชี บริหารและเศรษฐศาสตร์มีการจัดทำบัญชีโดยมีการบันทึกบัญชีด้วยมือ มีสมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

2. ศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน พบว่า การจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอฟี้อสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนต้องใช้ระยะเวลา เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำบัญชีและเห็นถึงประโยชน์จากการทำบัญชี สอดคล้องกับวรลักษณ์ วรรณโล (2558) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในจังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านการพัฒนาผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางบัญชี สนับสนุนให้มีการพัฒนาผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางบัญชีเข้าร่วมอบรมทางการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ทางการบัญชี การบันทึกรายการด้วยมือ ด้านวิธีการปฏิบัติงานมีการบันทึกรายการทางบัญชีทุกวันจัดเรียงเอกสารก่อนบันทึกรายการ มีคู่มือการปฏิบัติงาน รายงานที่ได้ใช้ประโยชน์ในการวางแผนได้ทันเวลาในเรื่องเงินทุนหมุนเวียน การควบคุมดูแลสินค้าคงเหลือและการกำหนดราคาขาย

3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า พบว่า การจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอฟี้อสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ ธุรกิจชุมชนหรือวิสาหกิจชุมชนจึงมีความสำคัญเพราะสามารถสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ และสร้างความเป็นธรรมในสังคมเพื่อลดช่องว่างรายได้ระหว่างกลุ่มคนและพื้นที่ต่างๆ เพราะช่วยให้เศรษฐกิจของชาติมีความเจริญก้าวหน้ามั่นคง มาตรฐานการดำเนินชีวิตดีขึ้น ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สร้างรายได้ อาชีพมั่นคง ยั่งยืน ยกย่องคุณภาพชีวิตให้อยู่ดีมีสุข สอดคล้องกับวรลักษณ์ วรรณโล(2559) การจัดทำบัญชีเป็นหน้าที่หนึ่งที่ธุรกิจชุมชนต้องทำเพื่อจะได้ทราบผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาหนึ่ง ข้อมูลทางการเงินที่ได้จากการจัดทำบัญชีเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ ปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนคือผู้ทำบัญชีไม่มีความรู้ ไม่ถนัด เพราะไม่ได้จบทางบัญชี เพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้นการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการจัดทำบัญชีให้เหมาะสมกับธุรกิจชุมชน ตรงความต้องการของชุมชน โดยกระบวนการให้ธุรกิจชุมชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจ เกิดการยอมรับปฏิบัติ

ได้จริงรายงานที่ได้มีความถูกต้อง ความครบถ้วน และทันเวลายืดหยุ่นสอดคล้องต่อความต้องการ
การใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวางแผนในอนาคต

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านทอผ้า ตำบลโดด อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดศรีสะเกษ ส่งเสริมและสนับสนุนสมาชิกกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำบัญชีและเห็นถึงประโยชน์ในการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชน นอกจากนี้สมาชิกกลุ่มแม่บ้านทอผ้าสามารถจัดทำข้อมูลและบันทึกบัญชีได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำข้อมูลทางการเงินบัญชีธุรกิจชุมชนไปใช้ประโยชน์ทางการเงิน และการวางแผน การตัดสินใจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้เพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานของชุมชนให้มีความเข้มแข็งเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2553). คู่มือบัญชีกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์กรมพัฒนาธุรกิจการค้าสำนักงานส่งเสริมและพัฒนารัฐกิจ. คู่มือวิสาหกิจชุมชน. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล. <http://ophbgo.blogspot.com>. (2 สิงหาคม 2566).
- วรลักษณ์ วรรณโล.(2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในจังหวัดเชียงราย. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ. ปีที่ 8 ฉบับพิเศษ ตุลาคม - ธันวาคม 2558. หน้า 68 - 84
- วรลักษณ์ วรรณโล.(2559). การมีส่วนร่วมของธุรกิจชุมชนในการจัดทำบัญชี. วารสารการศึกษาคำ. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1. มกราคม – มิถุนายน.
- วัชร อ้นวิวัฒน์. (2554). ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำ บัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอก การบัญชีมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุภาพร เฟ่งพิศ. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในจังหวัดเชียงราย. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ. ปีที่ 8 ฉบับพิเศษ. ตุลาคม - ธันวาคม.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/Doc/Plan13_DraftFinal.pdf. (10 กรกฎาคม 2566).

